

Omøs smukke og uspolerede natur og rige fugle- og planteliv indbyder til vandreture, og eftersom øen har en overskuelig størrelse på bare 4,5 km² og med 11,6 km kystlinje, er der store muligheder for at lære øen nærmere at kende til fods.

Nedenfor er der tre forslag til vandreture af varierende længde og med forskellige udfordringer. Uanset hvilken tur du vælger, så husk at medbringe drikkevand og at iføre dig godt fodtøj.

TUR 3 – RØD RUTE: Havnen - Omø By - Mosen - Omø Fyr (ca. 5 km.)

I sommeren 1997 havde Omø besøg af den cubanske kunstner William Perez, som med hjælp af fiskerne byggede tårnet af bundgarnspæle, det hedder "**Monumenta a la Unidad**" (monument til enigheden.) Alle der har været med til at bygge kunstværket, har fået deres navne på pælene. Bag ved benzintanken ligger **stejlepladsen**, som er det sted, fiskerne bruger til opbevaring af net og småjoller.

I november 2006 blev Omø ramt af **den værste stormflod** siden 1876. Færgen røg på land, og 24 helårshuse og 14 sommerhuse blev oversvømmet og stod som følge heraf under vand igennem længere tid, og flere huse blev totalskadede. Knapt en halv snes familier måtte genhuses imellem 3 og 5 måneder. Eftersom ingen af skaderne efter stormfloden blev dækket 100 %, har de ramte husejere selv måttet punge ud for at få deres huse genetableret. Mange har forlods – inden de fik endelig besked fra Stormrådet og forsikring – måttet tage lån i deres huse for at kunne betale håndværkerne.

Efter stormfloden gik øboerne straks i gang med at forsøge at få etableret et dige, der kunne holde vandmasserne ude. Den 1. november 2014 - 8 år efter stormfloden – blev 5 diger indviet. Knapt 10 mil. kr. er investeret i en fremtidig tryghed. De 5 diger er i sig selv en tur værd.

Fra havnen går man ad Havnevej. Ved bakken ved Søvej kan man på højre hånd se Omøs **stormflodssøjle** – så højt stod vandet i 2006.

På vej mod Omø By kommer man forbi **Omø Boligforening**, som ejer 4 ældrevenlige boliger samt Omø Aktivitetshus. Boliger og aktivitetshus er etableret af Omøboerne selv ved hjælp af frivillig arbejdskraft.

Det hvide skab på gavlen på Omø Aktivitetshus er et **akuthjælperskab** som benyttes af Omøs 112-akuthjælper, der kaldes, hvis der ringes 112 fra Omø

Omø By starter ved **kirken**, der bygget i 1828. En del af fundamentet er marksten, og tårnrummet tjener som våbenhus. Alterbordet af eg stammer sandsynligvis fra 1576, men er omdannet 1828. Altertavlen er fra 1911 og malet af Tony Møller. Der findes en gammel trefløjet altertavle fra 1522, som kan ses på Nationalmuseet (foto af tavlen hænger i våbenhuset).

Altersølvet, som stadig er bevaret og opbevares, stammer fra 1576 og hørte til den første kirke på øen, som var bygget af træ.

For enden af kirkegårdsmuren ligger et lille hvidt hus. Det er det tidligere brandsprøjtehus, men midt i 70'erne byggedes en ny og mere tidssvarende brandstation på Dragesvej.

I byen finder man købmandsforretningen, skolen, forsamlingshuset, brandsprøjtehuset og "porten" – en sorttjæret port, der i mange generationer har tjent som øens avis, men som nu er erstattet af en opslagstavle ved øens butik.

Over for Porten står en trækulptur, skåret af et af øens udgåede elmetræer. Figuren forestiller en gammel bondemand, og som forelæg er brugt Christian Langelænder, der boede på gården bagved skulpturen.

Ved skolen står endnu en trækulptur, også udført af kunstner Flemming Mundt. Denne skulptur

forestiller en slørugle.

Selve skolebygningen prydes af en keramikfrise udført af keramikker Gerda Østergaard fra Sorø, der i 2005 vandt en kommunal konkurrence om udsmykning af Omø Skole.

Husmandsstræde 13 indeholder **Historiens Hus** og mindestue for Edith Nielsen, som var ansat som organist i Omø Kirke i en menneskealder. Besøg huset, som er åbent i skolernes ferier og efter aftale.

Efter et lille ophold ved Gadekæret, kan man afslutte turen med et besøg i Omø Kirke (beskrives i tur 3) og se den velholdte kirkegård, før man traver tilbage til udgangspunktet ved havnen. Ved havnen er der også en god badestrand, eller man kan hygge sig med en slentretur i Kirkehavn.

Efter et lille hvil ved det smukke gadekær går turen videre forbi købmandsforretningen, forbi præstegården (præsten bor på Agersø), og hvor vejen drejer til højre, har man pludselig en pragtfuld udsigt ud over mosen. I juni måned kan man høre lyden af hundreder af strandtudsers "koglen", blandet med lyden af de mange vadefugle, der holder til her. Ind imellem høres dobbeltbekkasinens snurren fra luften - en lyd som den bruger til at markere sit territorium med, og som fremkommer ved at den spreder halefjerene ud, når den dykker i luften. Måske også et hæst "grisehyl" fra den gråstrubede lappedykker. Et sandt eldorado for ornitologer.

Man fortsætter ad vejen og videre ud mod fyret.

I stenene langs kysten står de store strandkål helt dækket af hvide blomster, senere afløst af de dekorative runde skulpturer. Denne og strandbeden er karakteristiske for Østersøkysterne. På strandoverdrevet kan man finde den lyslilla strandnellike.

Mosen er dannet af to strandvoldssystemer, der yderst har indlemmet den lille holm, hvorpå fyret er bygget. Mosen ligger under havets overflade, og der er derfor bygget høfder og diger til sikring af kysten, og senest er der opsat en vindmølle til regulering af vandstanden.

Fyret blev bygget i 1892/93 og er 23 m. højt. Det er blevet lukket for offentligheden i 2005 af Farvandsvæsenet på grund af manglende sikkerhed, men vi håber på en genåbning efter ombygning med tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Fra fyret går man lidt tilbage og drejer mod syd og fortsætter langs stranden ad stien oppe på diget. Ca. 200 m. fremme kommer man til en sti ved fårefolden, der fører tilbage gennem mosen. Ved Mosebækken står der normalt meget vand!

Her yngler bl.a. grågæs, de sjældne spidsænder, skeænder og knarænder. Dobbeltbekkasinen er også en af mosens sikre arter.

Man kan afslutte turen ved at følge stranden til havnen eller gå tilbage gennem byen og til venstre ad Omø Havnevej.